

DIENTST REGULERING

ADVIES

DR-20061128-52

betreffende het

programma met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen van de beheerder van het Brusselse distributienet SIBELGA voor 2007

gegeven op basis van artikel 25 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en op basis van artikel 19 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

28 november 2006

Dienst Regulering
Gulledelle 100
1200 BRUSSEL
Tel.: 02/775.76.91
Fax: 02/775.76.79
e-mail: regulenergy@ibgebim.be

I. VOORAFGAANDE UITEENZETTING

- Artikel 25 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna “de elektriciteitsordonnantie”) luidt als volgt:

“§1. De distributienetbeheerder legt jaarlijks aan de Regering, en dit vóór 31 oktober van elk jaar, ter goedkeuring een programma voor het volgende jaar voor met betrekking tot de uitvoering van zijn openbare dienstverplichtingen, en de daaraan verbonden begroting.

Hij legt eveneens jaarlijks aan de Regering, en dit vóór 30 juni van elk jaar, een verslag voor over de uitvoering van zijn openbare dienstverplichtingen tijdens het voorbije jaar, samen met de eraan verbonden rekeningen.

Het verslag en de rekeningen worden na goedkeuring door de Regering overgemaakt aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

§ 2. De Regering vraagt de Dienst om advies over het programma en het verslag bedoeld in § 1. De Regering kan bovendien ter plaatse door een ambtenaar van de Dienst, daartoe aangesteld bij ministerieel besluit, alle boekhoudkundige en andere stukken laten inkijken, in verband met de kostprijs en de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen.

De Regering kan een bedrijfsrevisor toevoegen aan de in het vorige lid bedoelde ambtenaar, om de rekeningen met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen te onderzoeken.

§ 3. De distributienetbeheerder houdt een afzonderlijke boekhouding voor elk van de verschillende openbare dienstverplichtingen.”

- Artikel 19 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna “de gasordonnantie”) luidt als volgt:

“§1. De netbeheerder legt, nadat hij de Dienst om advies heeft verzocht, vóór 31 oktober van elk jaar ter goedkeuring van de Regering, een programma voor met betrekking tot de uitvoering van zijn openbare dienstverplichtingen voor het volgend jaar en de daaraan verbonden begroting.

Hij bezorgt eveneens aan de Regering, vóór 30 juni van elk jaar, een verslag over de uitvoering van zijn openbare dienstverplichtingen tijdens het voorbije jaar, samen met de eraan verbonden rekeningen.

De Regering bezorgt dit verslag aan het Parlement.

§ 2. De Regering kan ter plaatse alle boekhoudkundige en andere stukken in verband met de kostprijs en de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen laten inkijken, door een ambtenaar van de Dienst die daartoe is aangesteld bij ministerieel besluit.

Om de rekeningen te onderzoeken, kan de Regering, naast de in het vorige lid bedoelde ambtenaar, een beroep doen op een bedrijfsrevisor.

§ 3. De netbeheerder houdt een afzonderlijke boekhouding bij voor elke van de verschillende openbare dienstverplichtingen ”

- Artikel 24 van de elektriciteitsordonnantie en artikel 18 van de gasordonnantie vermelden overigens dat, met het oog op de goede uitvoering van de hem opgelegde actie ter bevordering van het rationeel gebruik van gas en elektriciteit door alle eindafnemers (die in aanmerking komen of die geen keuze van leverancier hebben), “[...] de distributienetbeheerder [...], in samenwerking met de Dienst, een driejarenprogramma opstelt voor rationeel elektriciteits- [...] en gasgebruik.”

- Op 2 en 16 oktober 2006 heeft op vraag van het kabinet een vertegenwoordiger van SIBELGA ambtenaren van de Dienst REG en van het Departement Communicatie van het BIM, alsook het kabinet ontmoet met het doel de bovenvermelde driejaarlijkse programma's voor REG te bespreken.

- Op 7 november heeft de distributienetbeheerder SIBELGA de Dienst een kopie bezorgd van het aan de Regering overgemaakte programma met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen voor het jaar 2007.

- In tegenstelling tot wat artikel 25, § 2 van de elektriciteitsordonnantie bepaalt, verzocht de Regering de Dienst niet formeel om een advies over het programma met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen dat haar overigens rechtstreeks door de intercommunale SIBELGA bezorgd werd.

Dit advies wordt dus op eigen initiatief gegeven.

II. ALGEMENE OPMERKINGEN

- Dit advies heeft betrekking op het programma met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen, zowel voor de elektriciteits- als de gasmarkt.

- Het jaar 2007 is het eerste jaar waarin de openbare dienstverplichtingen volledig gefinancierd worden door de bijdrage voorzien in artikel 26 en door de Grid Fee¹.

- De juridische context op het ogenblik van de indiening van het programma met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen bestaat uit de elektriciteitsordonnantie van 2001 en de gasordonnantie van 2004. Er werd echter rekening gehouden met elementen van het ontwerp van ordonnantie tot wijziging van deze twee ordonnanties, zoals de nieuwe opdrachten van Sibelga.

¹ Distributietarief

- Aangezien er nog niet gestemd werd over het ontwerp van ordonnantie, heeft Sibelga twee versies van de begroting voor elektriciteit voorgesteld: de ene versie overeenkomstig de elektriciteitsordonnantie en de andere versie overeenkomstig het ontwerp van ordonnantie, dat voorziet in een heffing van 20 % van de opbrengst van artikel 26, ter financiering van de nieuwe acties voor de twee voorziene fondsen, waarvan er één nieuw is.

De openbare dienstverplichtingen van Sibelga worden uitgebreid. Immers, naast de sociale bescherming (installatie en verwijdering van vermogensbegrenzers), het rationeel energiegebruik en de openbare verlichting, zal Sibelga ook belast worden met de taak van noodleverancier.

We zullen hier gedetailleerd opsommen welke middelen Sibelga inzet om haar taak van noodleverancier te vervullen tegenover beschermde afnemers:

- Dienst "beschermde afnemers"
- Onthaalkantoor in de Visverkopersstraat
- Specifieke informaticatoepassing
- Aankoop van elektriciteit voor de behoeften van de beschermde afnemers
- Opname van de procedures "recht op energie" in het toegangsregister.

Overigens, volgens het ontwerp van ordonnantie dreigt het aantal te plaatsen vermogensbegrenzers fors op te lopen, en daarom zal voor die toename een beroep worden gedaan op onderaannemers.

- In verband met de organisatie van de diensten die belast zijn met de uitvoering van het programma van de openbare dienstverplichtingen heeft Sibelga een tabel opgenomen met daarin de organisatie van de diensten tussen de intercommunale en de verbonden onderneming. Vanaf 2007 bevinden alle diensten die belast zijn met de uitvoering van het programma met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen zich binnen Sibelga. De laatste activiteiten van Netmanagement (beheer van de netten) werden op 1 september 2006 overgedragen en Electrabel zal op 31 december 2006 ophouden de afnemers te bevoorraden voor rekening van Sibelga. Electrabel zal enkel nog een beperkte rol blijven spelen op het vlak van informatica voor rekening van Sibelga, tot einde 2008.

Door deze nieuwe homogene organisatie is het voor de eerste keer mogelijk een begroting op te stellen op basis van een kostprijsstructuur waarin directe en indirecte kosten geïdentificeerd zijn.

- Net zoals dat voor de investeringsplannen gebeurt, zou de Dienst graag ook de elektronische versie van het programma van openbare dienstverplichtingen ontvangen.

- Tot slot van deze algemene opmerkingen zou de Dienst aandacht willen vragen voor de financiering van de openbare dienstverplichtingen. Vanaf 2007 zullen die volledig gefinancierd worden door de bijdrage voorzien in artikel 26 en door de laagspanningsdistributietarieven die de CREG moet goedkeuren.

We willen er overigens nog eens op wijzen dat de Regering boekhoudkundige en andere stukken in verband met de kostprijs en de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen van de intercommunale alleen maar kan laten inkijken indien er een ministerieel besluit wordt goedgekeurd dat daartoe een ambtenaar van de Dienst aanwijst. Alleen dergelijke raadpleging

zou het mogelijk maken een eindcontrole uit te oefenen op het gebruik van de rechten die geïnd worden op basis van artikel 26 van de ordonnantie.

Aangezien de Dienst niet over de vereiste middelen beschikt om de boekhouding met betrekking tot de openbare dienstverplichtingen te controleren, kunnen de financiële aspecten dus niet gedetailleerd geanalyseerd worden, doch uitsluitend op basis van het programma met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen in zijn geheel en op basis van de begrotingsvoorstellen die aan de Dienst werden bezorgd.

III. SPECIFIEKE OPMERKINGEN

Hieronder onderzoeken wij de inhoud van het programma dat de intercommunale SIBELGA indiende voor elk van de openbare dienstverplichtingen die opgesomd zijn in artikel 24 van de elektriciteitsordonnantie en in artikel 18 van de gasordonnantie.

Voorafgaande opmerking

Deel 4 van het programma met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen met de titel "programma en begroting 2007" dat begint op pagina 12 is veeleer een begroting dan een programma. Immers, alleen de budgetten zijn er gedetailleerd weergegeven voor de verschillende acties, zonder toelichting of zonder gedetailleerde informatie over de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen of over de uitvoeringsmodaliteiten van dit programma. Er wordt heel weinig uitleg gegeven over de diverse gebudgetteerde bedragen. De Dienst wenst dat er op het vlak van informatie een grote inspanning geleverd wordt om meer inhoud te verlenen aan dit programma.

A. Openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt

Aangezien een begroting wordt voorgesteld op basis van een kostprijsstructuur waarin directe en indirecte kosten onderscheiden zijn, verschilt de voorstelling van deze begroting ten opzichte van de vorige jaren en zijn alle kosten erin opgenomen.

<i>1° Beheer van de beschermde afnemers</i>

Deze activiteit omvat tegelijkertijd het beheer van de beschermde afnemers (personeel, huur, werkingskosten) en de aankoop van elektriciteit voor de verkoop aan de beschermde afnemers. Het budget voor deze activiteit bedraagt 1,9 miljoen euro. Daar komt 3,9 miljoen euro bij voor technische prestaties: de plaatsing en verwijdering van vermogensbegrenzers, de afsluiting en opening van meters.

SIBELGA verwacht voor 2007 een forse toename van het aantal geplaatste en verwijderde begrenzers: er zijn voor 2007 25.000 plaatsingen en 20.000 verwijderingen van vermogensbegrenzers gepland (tegen 14.094 geplande plaatsingen en 12.685 geplande verwijderingen in 2006), wat a priori redelijk lijkt gezien de bepalingen van het ontwerp van ordonnantie. Op basis van 25.000 begrenzers komt dat dus neer op kosten ten belope van 157,10 euro per begrenzer. Dat lijkt veel meer dan toen Electrabel die activiteit beheerde. De

eenheidsprijs van een plaatsing bedroeg toen 106,75 euro en een verwijdering kostte 85,89 euro (cijfers 2006). Dit is des te meer van belang aangezien het aantal plaatsingen en verwijderingen fors stijgt zonder evenwel schaalvoordelen met zich te brengen.

In verband met de beschermde afnemers wenst de dienst over meer informatie te beschikken betreffende de raming van niet-betaalde energie en betreffende de geschatte prijs (hypothesen, ...) , doch eveneens betreffende de andere rubrieken.

Vorig jaar was er een specifiek budget voorzien voor de informaticatoepassing 'beschermde afnemers'. Het ware beter geweest dit budget voor 2007 afzonderlijk te vermelden, en het niet louter in de directe of indirecte kosten op te nemen.

2° Rationeel energiegebruik

De gebudgetteerde bedragen zijn het resultaat van overleg tussen de dienst REG van het BIM, het kabinet en Sibelga. *De CREG buigt zich momenteel over die bedragen om ze goed te keuren.* Sibelga had echter meer gedetailleerde informatie kunnen geven over de uitsplitsing van de premies tussen doelpublieken en premietypes.

Het bedrag van de premies voor de gezinnen, de dienstensector en de collectieve huisvesting is fors gestegen, van 1.750.000 euro in 2006 naar 7 miljoen euro in 2007. Dat is mogelijk gemaakt door het volle effect van de bijdrage voorzien in artikel 26 – die door alle consumenten moet worden betaald in 2007. De premies die bestemd zijn voor de lokale overheden behouden een vaste enveloppe van 700.000 euro en een 1/2 VTE voor de relighting. De directe en indirecte administratieve kosten bedragen 395.583 euro, waaronder 1 VTE voor de warmtekrachtkoppeling van Sibelga. Verrassend is overigens de vaststelling dat 1 VTE 27 % duurder is geworden, met een stijging van 125.000 euro in 2006 naar 159.000 euro in 2007.

Het totale budget voor de elektriciteitspremies bedraagt dus iets meer dan 8 miljoen euro.

3° Openbare verlichting van de gemeentewegen

Gelet op de volle inning van de bijdrage voorzien in artikel 26, wordt de activiteit van de openbare verlichting volledig gefinancierd met deze bijdrage, en niet langer gedeeltelijk door de gemeenten via Sibelga met eigen middelen.

Wat de bouw van de installaties betreft, zijn er in 2007 3.000 installaties gepland.

De beschikbare middelen zijn over de gemeenten verdeeld volgens een verdeelsleutel op basis van vijf criteria (waarbij elk criterium een gewicht van 20 % heeft):

- de lengte van de wegen,
- het aantal inwoners,
- het aantal lampen,
- het elektriciteitsverbruik,
- de ouderdom van de verlichtingsinstallaties, vanaf 2007, ter compensatie van de onderinvesteringen in bepaalde gemeenten.

Er is voorzien in 8,2 miljoen euro voor de bouw van deze installaties en in 300.000 euro voor de bouw van het laagspanningsnet dat speciaal moet dienen voor de openbare verlichting (kabels, wachtbuizen, enz.).

Voor het systematisch onderhoud, de herstelling van defecten en de herstelling van schade aan de installaties is er een budget van ongeveer 3 miljoen euro.

Voor de tests (van de lampen) ter plaatse, het lichtplan en de lampendatabase is een budget van iets meer dan 200.000 euro voorzien.

Tenslotte is het voorziene elektriciteitsverbruik goed voor een budget van 6,3 miljoen euro.

Wat het elektriciteitsverbruik betreft, wenst de Dienst over meer informatie te beschikken. Immers, voor zover wij ingelicht zijn, zijn onderhandelingen aan de gang over een contract van energieaankoop. De Dienst wenst op de hoogte te worden gebracht van de uitkomst van deze onderhandelingen. Hij wenst trouwens eveneens het aandeel te kennen van de 55.680 M Wh dat overeenstemt met middenspanning en met laagspanning.

Het totaal gebudgetteerde bedrag voor de activiteit van de openbare verlichting bedraagt 18 miljoen euro, en dat is veel meer dan de 50 % waarin is voorzien in de toekomstige nieuwe ordonnantie.

4° Dienst voor de opvolging van de relatie met de consument (en ombudsdienst)

De dienst, die in feite de opvolger is van de ombudsdienst en waarin het ontwerp van ordonnantie voorziet voor de afnemers van Sibelga als noodleverancier, vergt een budget van 150.000 euro.

Naast het budget is er niets voorzien inzake jaarprogramma of -doelstelling of type van prestatie.

Op pagina 16 en 17 van het programma van de openbare dienstverplichtingen staat een samenvatting van de budgetten voor de openbare dienstverplichtingen inzake elektriciteit.

B. Openbare dienstverplichtingen op de gasmarkt

1° Beheer van de beschermde afnemers

Deze activiteit omvat tegelijkertijd het beheer van de beschermde afnemers (personeel, huur, werkingskosten) en de aankoop van gas voor de verkoop aan de beschermde afnemers. Het budget voor deze activiteit bedraagt 1,3 miljoen euro.

In verband met de beschermde afnemers wenst de dienst over meer informatie te beschikken betreffende de raming van niet-betaalde energie en betreffende de geschatte prijs (hypothesen, ...), doch eveneens betreffende de andere rubrieken.

2° Rationeel energiegebruik

De gebudgetteerde bedragen zijn het resultaat van overleg tussen de dienst REG van het BIM, het kabinet en Sibelga. *De CREG buigt zich momenteel over die bedragen om ze goed te keuren.* Sibelga had echter meer gedetailleerde informatie kunnen geven over de uitsplitsing van de premies tussen doelpublieken en premietypes.

Het bedrag van de premies voor de gezinnen, de dienstensector en de collectieve huisvesting is fors gestegen, van 600.000 euro in 2006 naar 3 miljoen euro in 2007. De enveloppe voor de premies die bestemd zijn voor de lokale overheden stijgt lichtjes met 575.000 euro. De directe en indirecte administratieve kosten bedragen ongeveer 265.000 euro. Het totale budget voor de gaspremies bedraagt dus 3,8 miljoen euro.

3° Veiligheid van de binneninstallaties

Voor deze activiteit is een budget van 510.000 euro voorzien.

Naast het budget is er niets voorzien inzake jaarprogramma of -doelstelling of type van prestatie.

4° Dienst voor de opvolging van de relatie met de consument (en ombudsdienst)

De dienst, die in feite de opvolger is van de ombudsdienst en waarin het ontwerp van ordonnantie voorziet voor de afnemers van Sibelga als noodleverancier, vergt een budget van 107.000 euro.

Naast het budget is er niets voorzien inzake jaarprogramma of -doelstelling of type van prestatie.

Op pagina 20 van het programma van de openbare dienstverplichtingen staat een samenvatting van de budgetten voor de openbare dienstverplichtingen inzake gas.

C. Uitwerking van de algemene kosten (overheads)

De algemene kosten worden veroorzaakt door diverse departementen en komen overeen met 177 VTE (voltijdsequivalenten).

Deze algemene kosten zijn van uiteenlopende aard: loonkosten, informaticakosten, kosten voor het beheer van de gebouwen, verzekeringen, enz. Deze kosten bedragen in totaal 39,6 miljoen euro.

Gelet op het voorziene bedrag lijkt het ons absoluut noodzakelijk dat aan de Dienst meer gedetailleerde informatie zou worden bezorgd dan enkel maar een lijst van de VTE zonder verdere verantwoording, lijst die overigens niet goed begrijpelijk is.

IV. BESLUIT

Hoewel het door de distributienetbeheerder ingediende programma uiterst beknopt en onduidelijk is en eerder een begroting uitmaakt.

Hoewel de Dienst op dit moment nog altijd niet over de middelen beschikt om de boekhouding van de DNB betreffende de openbare dienstverplichtingen te controleren.

Hoewel het programma met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen vóór de stemming in de Raad van Bestuur niet formeel aan de Dienst werd voorgelegd.

Hoewel de beslissing van de Raad van Bestuur over dit programma met betrekking tot de uitvoering van de openbare dienst verplichtingen pas na een verzoek aan de Dienst werd toegezonden.

Merkt de Dienst op dat de betrokken partijen de bekommernis hebben om de te nemen maatregelen te structureren.

Merkt hij eveneens op dat de intercommunale bereid is tegemoet te komen aan de meeste wensen die in de vorige adviezen werden geuit.

Merkt hij tenslotte op dat het door Sibelga voorgestelde programma – alleszins in budgettaire termen – beantwoordt aan de openbare dienstverplichtingen die haar op dit ogenblik en in de toekomst ten laste vallen.

Bijgevolg stelt de Dienst de Regering voor het programma 2007 voor de openbare dienst verplichtingen goed te keuren waarbij aan Sibelga wordt gevraagd om meer gedetailleerde en begrijpelijke² informatie over de verschillende openbare dienstverplichtingen (zie inhoud van het advies). Bij gebrek aan bijkomende informatie in de toekomstige programma's voor openbare dienstverplichtingen, behoudt de Dienst zich het recht voor in de toekomst geen positief advies uit te brengen.

* *

*

² Zo didactisch als deel 1 over het algemene kader.